בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ג', א' באייר, ב' דר"ח אייר תשס"ח (06 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

= **היום** ב' דראש חודש **אייר**: **"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!"** [תהלים קי"ח 24] =

היום 16 יום, שהם שני שבועות ושני ימים לעומר.
הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו אמן. סלה.

מינויו של חאג' אמין אל-חוסייני למופתי של ירושלים [סיום המאמר מאתמול]

...גם חאג' אמין אל-חוסייני עצמו ביקש להיקבר בהר הבית, אך ממשלת ישראל התנגדה לכך והדבר לא יצא אל הפועל.

כראש המועצה המוסלמית העליונה, פיקח אל-חוסייני גם על הווקף, הגוף שאחראי על כל הרכוש המשמש למטרות דתיות ובין היתר על הר הבית. בשל המעורבות הרבה שלו בנושא הדתי ובנושא השמירה על האדמות שמשמשות למטרה דתית, הצליח חאג' אמין אל-חוסייני להביא לכך שבמדינות ערב תיתפס הציונות כגורם המאיים על המקומות הקדושים לאיסלאם. עיקר ההתמקדות היתה בהר הבית ובמסגד אל אקצא. בין היתר, בא הדבר לידי ביטוי בשנת 1928, שנה בטרם פרוץ מאורעות תרפ"ט, ב"סכסוך הכותל". סכסוך הכותל נשען על הסתה לג'יהאד, מלחמת קודש נגד היהודים, ובמסגרתו היתה התגרות ביהודים, הופרעו תפילות היהודים בכותל וכן אסר אל-חוסייני להביא תשמישי קדושה וספסלים לכותל.

מקובל לצייר את מועד הקמתה של התנועה הלאומית הפלשתינאית בתקופה שבין 1920 ל-1929. דודו של אל-חוסייני, מוסא קאסם באשה, אירגן שמונה כנסים - "הקונגרסים הערביים" - שבהם התגבשה התנועה. מטרתה העיקרית של התנועה היתה להתמודד גם כנגד היישוב הציוני-יהודי בארץ-ישראל וגם כנגד המנדט הבריטי. עם מותו של מוסא קאסם, בשנת 1933, הפסיקה התנועה הלאומית הפלשתינאית להתקיים במתכונתה הנוכחית ואת מקומה תפס הוועד הערבי העליון, שבראשו עמד חאג' אמין אל-חוסייני. החיבור בין משרת המופתי ומשרד ראש הוועד הערבי העליון הגדיל את השפעתו בצורה משמעותית. הוועד שימש למעשה כמנהיגות הערבית העליונה עד למלחמת העצמאות.

התמיכה ממדינות ערב, ההסתה על רקע דתי והתחזקות התנועה הלאומית הפלשתינאית הביאו לנקודת השיא במערכת היחסים בין יהודי וערביי ארץ-ישראל בשנת 1929, במסגרת מאורעות תרפ"ט. במהלך המאורעות הותקפו עשרות יישובים, למעלה ממאה יהודים נהרגו ולמעלה משלוש מאות נפצעו. אך תוצאות המאורעות מעידות יותר מכל על "הצלחת" אל-חוסייני ועל השגת המטרה. המאורעות לא רק חיזקו את מעמדו כמופתי, אלא גם כמנהיג ערביי ארץ-ישראל. בעקבות המאורעות, חלה התרחקות בין יהודים וערבים בארץ-ישראל, תוך הקטנת מידת שיתוף הפעולה ויחסי השכנות בין העמים. יהודים התרחקו מאזורי יישוב ערביים, תוך שהם מעדיפים להתיישב במקומות "יהודיים" ולא מעורבים. בערים מעורבות, דוגמת ירושלים ות"א-יפו, העדיפו היהודים להתרחק מהאזורים הערביים בתוך העיר. המאורעות הביאו גם לחיזוק משמעותי של הקשר בין ערביי ארץ-ישראל ובין העולם הערבי, בעיקר הדברים אמורים ביחס לערבים המתגוררים במדינות השכנות.

"ויהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו, תחילה וראש לפדיון נפשנו" [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ג', א' באייר, ב' דר"ח אייר תשס"ח (06 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

המרד הערבי הגדול פרץ בשנת 1936 ונמשך עד לשנת 1939, כאשר במהלכו נמלט חאג' אמין אל-חוסייני מהארץ. למרות שמקובל לראותו כמנהיג המרד, הרי שאל-חוסייני לא היה מוביל הרעיון והיוזמה. עם תחילת המרד, לקח אל-חוסייני, כראש הוועד הערבי העליון, את המושכות לידיו וארגן את מהלכו. חוסייני הציג שלוש דרישות מרכזיות כראש הוועד: לאסור המשך עלייה יהודית לארץ-ישראל, לאסור מכירת קרקעות ליהודים וכן לכונן בישראל ממשלה דמוקרטית, שבה יהיו הערבים רוב. במקביל, לא הפסיק חוסייני לנהל מסע הסברה ובו הזהיר את מדינות ערב השכנות מפני התפשטות של היישות הציונית גם לשטחן.

במישור הבין-ערבי, ניתן היה להבחין בשתי תופעות, האחת דומיננטית בהרבה מהשנייה: הזדהות ושיתוף פעולה, תוך דרישה לריסון. במדינות ערב התפרסמו כתבות התומכות במטרות ערביי ארץ-ישראל, וההזדהות עם ערביי ארץ-ישראל אפילו הביאה למשלוח חייל מתנדבים מעיראק בפיקודו של המצביא הערבי פאוזי קאוקג'י. התעמולה שהוביל אל-חוסייני הביאה להתערבות מדינות ערב גם במישור המדיני, בהפגנת תמיכה בינ-לאומית בדרישות ערביי ארץ-ישראל. מן העבר השני, נשמעו גם קריאות לריסון המרד על ידי מלך סעודיה, שהבטיח לתמוך במאבק ובמטרות ערביי ישראל.

בשנת 1937, בעקבות פרוץ המרד, החליטו הבריטים להגלות את המנהיגים הערביים המעורבים לאי סיישל, ואילו אל-חוסייני בחר להימלט מהארץ. מסלול ההימלטות החל בסוריה ובלבנון, עבר דרך עיראק ורומא ובסופו של דבר התמקם אל-חוסייני בברלין. במשך כל התקופה הזו המשיך אל-חוסייני בקו ההסברתי המסית שלו בעולם הערבי והמשיך להתסיס על רקע דתי את העולם הערבי כנגד היישוב היהודי בארץ-ישראל. בנובמבר 1941 נפגש אל-חוסייני עם היטלר וקיבל ממנו הבטחה שמטרתה של גרמניה היא להשמיד את היסוד היהודי במזרח התיכון. אל-חוסייני הצטרף לאס.אס, והקים יחידות צבאיות מוסלמיות בבלקן ששירתו באס.אס. במקביל, ניסה אל-חוסייני להוציא אל הפועל תוכנית להשמדת יהודי תל אביב, במבצע גרמני פלשתינאי משותף, שלא יצא בסופו של דבר אל הפועל.

עם תום מלחמת העולם השנייה, נמלט אל-חוסייני לשוויץ, כדי שלא לעמוד לדין על פשעים נגד האנושות על פעולותיו במהלך מלחמת העולם השנייה. לאחר מכן עבר למצרים והמשיך בפעילותו הפוליטית ובארגון ערביי ארץ-ישראל לקראת מלחמת העצמאות. אל-חוסייני חזר גם לכהן כראש הוועד הערבי העליון וב-1948 חזר יחד עם בכירים נוספים בוועד כדי לתאם את ההתקפות על היישוב היהודי, שקדמו למלחמת העצמאות. לאחר הכישלון במלחמה, הסתובב בין מדינות ערביות, ומילא תפקידים שונים בפוליטיקה הפלשתינאית.

אל-חוסייני נתפס כאחד האחראים ל"נכבה" - הכישלון הערבי במלחמת העצמאות ולכן הוא לא נתפס כדמות נערצת או כגיבור לאומי פלשתינאי. עם זאת, הסבתו את הסכסוך הארצישראלי לסכסוך בין העולם הערבי והאיסלאם לבין הציונות, חיזקה את מאבקם של הפלשתינאים וסיפקה להם מקורות תמיכה שונים בתוך העולם הערבי והאיסלאמי.
[http://www.omedia.co.il/Show_Article.asp?DynamicContentID=1917&MenuID=719&ThreadID=1014008]